

[Leth Mouritzen.]

dertil, eller til Rekreationsophold, for Eksempel for Husmødre eller andre trængende.

Har Regeringen da intet udrettet for Byggeriet, vil man spørge. I sidste Samling beskæftigede Rigsdagen sig dog med Love, der betød Millionudgifter for Staten og Garantiforpligtelser for Kommunerne i et hidtil ukendt Omfang. Det er rigtigt, at der blev gennemført Laane- og Tilskudsordninger af forskellig Art, som skulde give Muligheder for Paabegyndelse af et stortilet Byggeri, og de medfører ogsaa Udgifter paa nogle Millioner for Staten i Rentetab, samtidig med at Kommunerne belastes med Udgifter til Støtte af børnerige Familier og til sociale Institutioner, der bliver en Følge af Tilflytning. Men efter min Mening har man forhindret, at hele denne Lovgivning fik den tilsigtede Virkning, idet man har undladt at gennemføre en sideløbende, supplerende Lovgivning, der skulde imødegaa de uheldige Virkninger, som kunde forudses at ville opstaa paa Grund af den store Efterspørgsel efter Boliger og den Knappehed paa Materialer, som er Kendetegnet for Efterkrigstiden. Tvært imod sin Hensigt: at fremme det billige Boligbyggeri, der kunde medvirke til at fastholde Lejeniveauet fra 1939, har denne isolerede Støttelovgivning animeret en Spekulation i den hjemlige Materialeindustri, skabt et Prisjobberi og en Sortbørshandel med Byggematerialer, samtidig med at private Bygherrer fortsat kan udnytte Bolignøden til et Byggeri uden om al Kontrol og derfor gør hele Støttelovgivningen illusorisk.

Et Eksempel paa, at Boligstøtteloven end ikke er tilstrækkelig effektiv til at undgaa privat Udnyttelse fra smærte Byggespekulanters Side, er fornylig givet i Hvidovre Kommune. Det er Aktieselskabet „Strandlund“, hvis Administrator er Landsretssagfører Chr. J. Dahl, som paa Gl. Køge Landevej har opført en Blokbebyggelse, der har opnaaet Hvidovre Kommunes anbefaling og derved er blevet anerkendt af Indenrigsministeriet som berettiget Laantager ifølge Støtteloven til et Projekt, hvis Leje godkendtes til 72 Kr. pr. Maaned, og som er undergivet Lejekontrol, saa længe Laanet ikke er udbetalt. Efter at Grunden er erhvervet i Kommunen, har man opnaaet Materialeildeling og i øvrigt de Lettelser, som følger med den Fordel at være anerkendt som et socialt Boligselskab. Da alle Fordele er opnaaet, beslutter Selskabet sig til at frigøre sig for de Forpligtelser, som følger med, bl. a. Huslejekon-

trol, og udbetaler Statslaanet, endnu inden Udlejningen er paabegyndt, sætter Huslejen i Vejret med 54 Kr. pr. Maaned til 126 Kr., samtidig med at der forlanges 4 Maaneders Forudbetaling ved Kontraktens Underskrift og et Depositum paa 500 Kr. som Sikring ved Fraflytning. Selskabet er nu frigjort og er et privat Aktieselskab. Lejlighederne er udlejet paa de nævnte Betingelser til Indflytning 15. November, 1. December og 1. Januar, efterhaanden som de bliver færdige. Alt dette sker paa lovlige Maade, men paa tværs af Lovens Aand. Jeg behøver kun at tilføje, at denne Udnyttelse af Statens Midler imod Hensigten var forudset og blev debatteret under Behandlingen af det Ændringsforslag, som mit Parti stillede til § 52, Stk. 1, 1ste Punktum, og som tilsigtede en permanent Lejekontrol med alt Byggeri, der en Gang havde opnaaet Støtte efter Loven. Jeg behøver heller ikke at tilføje, at mit Parti og Dansk Samling var de eneste, som stemte for Ændringen, men i Dag kan jeg formodentlig opnaa Tilslutning til, at det havde været bedre, om den var blevet gennemført. Saa vidt jeg er orienteret, vil Hvidovre Kommune anlægge Sag imod Selskabet — jeg ved ikke paa hvilket Grundlag. Men var det ikke bedre at tage Loven op til Revision og se paa dens Mangler allerede paa nuværende Tidspunkt? Jeg vil opfordre den højtærede Indenrigsminister dertil, idet der efter min Mening er flere Punkter, som har vist en afgørende Svaghed over for Situationen.

Det er vor Opfattelse — og der blev ogsaa givet Udtryk for den under Forhandlingerne ved Lovens Tilblivelse —, at alt Boligbyggeri bør hvile i Byggestøtteloven, saaledes at private Selskaber saavel som sociale og Kommuner er forpligtet til at modtage Statslaan og underkaste sig en permanent Lejekontrol. Derved vilde undgaaes det, som i Øjeblikket florerer overalt — især i Omegnen af de store Byer —, at private Bygherrer bygger til høje Priser, udlejer til store Huslejer og kræver formidable Indskud og Forudbetalinger af de boligsøgende, som er tvunget til at leje paa Naade og Unaade. Det Huslejeniveau, som her anlægges, vil ikke kunne bære frem i Tiden; der vil følge Krak i dets Kølvand ad Aare, og det kan ikke være i Samfundets Interesse at tillade en saadan Udvikling.

Den supplerende Lovgivning, som det havde været naturligt at gennemføre sideløbende med Støttelovgivningen for at lede Byggeriet ind i hensigtsmæssige Baner i Efterkrigstiden, har Regeringen helt undladt, idet man har ladet sig nøje med be-